

Efter den gældende praksis er det således i lovforslagets bemærkninger og ikke i den skriftlige fremsættelse, at man skal finde en nærmere omtale af konsekvenser af lovforslaget.

Jeg kan endeligt oplyse, at det gældende cirkulære om udformning af bemærkninger til lovforslag m.m. er under revision, og at spørgsmålet om beskrivelse af et lovforslags konsekvenser vil indgå i arbejdet.

Spm. nr. S 1355

Til arbejdsministeren (4/2 98) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Hvad kan ministeren oplyse om regler for udbetaling af kompensation i forbindelse med overarbejde, lovfastsatte hviletidsbestemmelser, ferieregler samt transport og bispisning i forbindelse med arbejde på skæve arbejdstider for ansatte ved hoffet?«

Svar (13/2 98)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Der gælder ingen særregler for hoffet i den lovgivning, der hører under mit område. Imidlertid indtager regenten og de øvrige medlemmerne af kongehuset jo en retlig særstilling.

Det fremgår således af grundlovens § 13, at »kongen« er ansvarsfri. Ifølge noten til bestemmelsen i Karnovs Lovsamling »gælder dette både, når han handler som privatmand og som statschef og både civilretligt og kriminalretligt«.

Alf Ross anfører i Dansk Statsforfatningsret II, side 568, at »dette betyder ikke at kongen er hævet over lands lov og ret, men kun at de forpligtelser han påtager eller pådrager sig ikke kan håndhæves over for ham ad retten vej, eller fuldbyrdes ved tvang«. Han antager side 569, »at kongen for en enkelt sag (men ikke generelt) kan give afkald på sin immunitet ved, under ministerkontrasignatur, at meddele samtykke til sagsanlæg«.

Henrik Zahle eksemplificerer det således i Dansk forfatningsret I, side 200: »På den anden side er det klart, at regenten ikke er hævet over lands lov og ret, regenten må køre i højre side af gaden og opfylde køkkenpersonalets overenskomstmæssige krav«.

For øvrige medlemmer af kongehuset gælder kongelovens art. 25, hvorefter »prinserne og prinsesserne af blodet skulle for ingen underdommere svare, men deres første og sidste dommer skal være kongen, eller hvem han særdeles dertil forordner«.

Alf Ross anfører om reglen på side 578 i ovennævnte værk: »Der er dog til forskel fra grdl. § 13, ikke tale om ansvarsfrihed efter kongelovens art. 25, men blot om en særjurisdiktion udøvet af kongen, eller den han særdeles dertil forordner. Kongens bestemmelse er i så henseende en statshandling og sker følgelig under ministerkontrasignatur. Bestemmelsen kan gå ud på nedsættelse af en særdomstol eller en henvisning til en af de ordinære retter. Er dom herefter afsagt må den kunne eksekveres på sædvanlig måde. Da fritagelsen ikke er indrømmet de pågældende i egen, men i statens interesse, kan de ikke selv give afkald på den, hverken generelt eller for en foreliggende sag. Derimod kan en ophævelse af immuniteten ske ved kongelig resolution, fx i tilfælde af at en af de privilegerede personer ønsker at indtræde i erhvervslivet«.

Da spørgeren henviser til hoffet generelt, kan jeg oplyse, at Alf Ross i forlængelse af ovennævnte citat antager, at kongelovens bestemmelse ikke kun gælder for »prinserne og prinsesserne af blodet«, men for alle medlemmer af kongehuset.

Bortset fra en helt generel regel om kost som en del af lønnen i »lov om visse arbejdsforhold i landbruget«, findes der ikke i den ansættelsesretlige lovgivning regler for udbetaling af kompensation i forbindelse med overarbejde samt transport og bispisning i forbindelse med arbejde på skæve arbejdstider. Jeg skal i den forbindelse bemærke, at jeg ikke er bekendt med indholdet af individuelle aftaler og eventuelle kollektive overenskomster ved hoffet.

Spm. nr. S 1356

Til boligministeren (4/2 98) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Hvad kan ministeren oplyse, om regelpraksis vedrørende ansvar for indretning af hoffets, herunder Slots- og Ejendomsstyrelsens, boliger, for så vidt angår rekvirering af håndværkere,